

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ με ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ

Γ' Σεπτεμβρίου 144, 112 51 Αθήνα, Τηλ: 210-6854035, e-mail: grammateiaspef@gmail.com, www.spef.gr

Αθήνα, 20/12/20

Προς:

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Πειραιώς 132, 118 54 Αθήνα

Υπ' όψη : Προέδρου Επ. Καθ. Α. Δαγούμα

Κοινοποίηση:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα

Υπ' όψη : Υπουργού και Κωστή Χατζηδάκη

: Γεν. Γραμμ. κας Αλεξάνδρας Σδούκου

ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ

Κάστωρος 72, 185 45 Πειραιάς

Υπ' όψη : Προέδρου και Διευθ. Συμβούλου και Ι. Γιαρέντη

ΕΧΕ ΑΕ

Λ. Αθηνών 110, 104 42 Αθήνα

Υπ' όψη : Διευθ. Συμβούλου Καθ. Γ. Ιωάννου

ΑΔΜΗΕ ΑΕ

Δυρραχίου 89 & Κηφισού, 104 43 Αθήνα

Υπ' όψη : Προέδρου και Μ. Μανουσάκη

Θέμα : Απόψεις ΣΠΕΦ στην δημόσια διαβούλευση ΡΑΕ αναφορικά με την τροποποίηση των ορίων στην υποβολή προσφορών για ανοδική και καθοδική Ενέργεια και Ισχύ Εξισορρόπησης και λοιπές προτάσεις μας για άρση στρεβλώσεων σε βάρος των ΑΠΕ.

Αξιότιμε κε Πρόεδρε

Σε συνέχεια της από 16/12/20 [επιστολής](#) μας με την οποία συμμετείχαμε στην δημόσια διαβούλευση της Αρχής σας για την τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης αναφορικά με τον περιορισμό του συστήματος Πελοποννήσου, είχαμε εισηγηθεί ευρύτερες δραστηριότητες αλλαγές συνολικά στον τρόπο λειτουργίας των Αγορών αυτών, ιδίως ως προς τον τρόπο και το ύψος τιμολόγησης των υπηρεσιών αυτών. Με την ευκαιρία λοιπόν της παρούσας νεότερης διαβούλευσης σας, **καταθέτουμε τις συνολικές προτάσεις μας και με την απαραίτητη τεκμηρίωση σε επτά επιμέρους θεματικές που άπτονται των Αγορών Εξισορρόπησης.** Αναλυτικότερα:

A. Τροποποιήσεις επί των Αγορών Ενέργειας Εξισορρόπησης

1. Κορμό των εισηγήσεων μας αποτέλεσε και αποτελεί η **θέσπιση δραστικά χαμηλών ορίων στις προσφορές των αγορών εξισορρόπησης και που θα συνάδουν με τα επίπεδα των Τιμών Εκκαθάρισης (ΤΕΑ) στην Αγορά Επόμενης Ημέρας (ΑΕΗ), ούτως ώστε να παταχθεί κάθε δυνατότητα υπερβολής ή κερδοσκοπίας** που εμφανίζεται από 1/11/20 σε αυτές και που έχει εξαντλήσει οικονομικά τους μη καθετοποιημένους Προμηθευτές, τον Ειδικό Λογαριασμό ΑΠΕ (ΕΛΑΠΕ) του ΔΑΠΕΕΠ για τα έργα με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ που εκπροσωπεί και που εκ του νόμου δεν φέρουν υποχρεώσεις εξισορρόπησης, ενώ απειλεί με την εκπνοή του ΜΜΒΑΠ (Μεταβατικού Μηχανισμού Βέλτιστης Ακρίβειας Πρόβλεψης) να τινάζει στον αέρα επενδύσεις ΑΠΕ μη καθετοποιημένων συμμετεχόντων με ΣΕΔΠ που εκ του ν. 4414/2016 φέρουν υποχρεώσεις εξισορρόπησης είτε απευθείας είτε μέσω ΦοΣΕ που λειτουργούν, αλλά που προς το παρόν το κόστος αυτό καλύπτεται από τον ΕΛΑΠΕ.

2. Πιο συγκεκριμένα, για τους Προμηθευτές, που αντικειμενικά είναι αδύνατο να προβλέψουν την κατανάλωση των πελατών τους από την προηγούμενη ημέρα και μάλιστα ανά ώρα, κρινόμενοι στον πραγματικό χρόνο ανά 15λεπτο με τυφλή αναγωγή των ποσοτήτων στις αγορές εξισορρόπησης, οπότε και προκύπτουν νομοτελειακά υπερδηλώσεις/υποδηλώσεις, το μοναδιαίο κόστος του Λογαριασμού Προσαυξήσεων ΛΠ-3 ανά εβδομάδα κατά μέσο όρο την περίοδο 1/11-13/12 φθάνει τα 14.1 ευρώ ανά πωλούμενη MWh, ενώ μαζί και των ΛΠ-1 και ΛΠ-2 φθάνει συνολικά τα 17.9 ευρώ/MWh, από ~4 ευρώ/MWh τα προηγούμενα χρόνια. **Δηλαδή πρόκειται για τετραπλασιασμό και πλέον του κόστους εξισορρόπησης χωρίς μάλιστα να έχει αλλάξει κάτι δομικό στην θερμική παραγωγή που επιτελεί τα τελευταία 15 χρόνια την λειτουργία αυτή.**
3. Σε ότι αφορά τον ΕΛΑΠΕ ειδικότερα και εν προκειμένω για τα έργα με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ που διαχειρίζεται εκ του νόμου ο ΔΑΠΕΕΠ, με βάση το συνολικό πρόγραμμα συναλλαγών για τις ΑΠΕ στην Προμηρησία αγορά όπως δημοσιεύεται, την αναλογία σε αυτά των έργων με ΣΠΗΕ-ΣΕΣΤ όπως προκύπτει από τις δηλώσεις του ΔΑΠΕΕΠ, τα συνολικά στοιχεία παραγωγής για τις ΑΠΕ που δημοσιεύονται από ΑΔΜΗΕ, καθώς και τις μοναδιαίες τιμές της Τιμής Αποκλίσεων που δημοσιεύονται επίσης από τον ΑΔΜΗΕ, με τις κατάλληλες αναγωγές **υπολογίζουμε πως ο ΕΛΑΠΕ επιβαρύνεται με δυσθεώρητο κόστος για ευθύνη εξισορρόπησης του χαρτοφυλακίου αυτού, που φθάνει τα ~12 ευρώ/MWh μεσοσταθμικά για την περίοδο 1/11 – 13/12/20 έχοντας μάλιστα καταγράψει εκρηκτικές τιμές σε επιμέρους επίπεδο εβδομάδας** (την εβδομάδα 30/11-6/12 που το μοναδιαίο κόστος εξισορρόπησης έφθασε σε ύψος τα ~70 ευρώ/MWh ο ΕΛΑΠΕ δεν εισέπραξε καθόλου έσοδα από την αγορά παρά το ρεύμα που πούλησε). Το επίπεδο κόστους αυτό ανά εγγεόμενη MWh ΑΠΕ του χαρτοφυλακίου του ΔΑΠΕΕΠ καθιστά τον ΕΛΑΠΕ μη βιώσιμο και μάλιστα για **έργα με ΣΠΗΕ-ΣΕΣΤ που εκ του ν. 4414/2016 και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ενωσιακής νομοθεσίας δεν έχουν καν υποχρεώσεις εξισορρόπησης.**
4. Σύμφωνα με τους αναλυτικούς υπολογισμούς μας, την εβδομάδα 7-13/12/20 το μοναδιαίο κόστος Αποκλίσεων του ΕΛΑΠΕ που οφείλεται στο τμήμα της ευθύνης εξισορρόπησης (δηλαδή στην διαφορά Τιμής Αποκλίσεων από την TEA της ΑΕΗ για την ποσότητα των MWh της απόκλισης και όχι για τον αντιλογισμό της υπερδήλωσης/υποδήλωσης στην ΑΕΗ στην αξία της TEA) παρά την αποκλιμάκωση, έφθασε τα 11 ευρώ/MWh (ήταν ~70 ευρώ/MWh την εβδομάδα 30/11-6/12). Για την ίδια εβδομάδα το μέσο μοναδιαίο κόστος Προσαυξήσεων των Προμηθευτών στον ΛΠ-3 ήταν 4.77 ευρώ/MWh ενώ και στους τρεις ΛΠ ήταν συνολικά στα 8.09 ευρώ/MWh από 36.37 και 43.37 ευρώ/MWh αντίστοιχα την εβδομάδα 30/11-6/12. **Ο ΕΛΑΠΕ λοιπόν αντιμετωπίζει μάλλον μεγαλύτερο πρόβλημα από τους Προμηθευτές και επιπλέον δεν δύναται πουθενά να το μετακυλήσει.**
5. Έτσι για λ.χ. 15 TWh από ΑΠΕ με ΣΠΗΕ-ΣΕΣΤ ετησίως το 2021 στο διασυνδεδεμένο σύστημα τούτο συνεπάγεται πρόσθετο κόστος Αποκλίσεων λόγω ευθύνης εξισορρόπησης (για μοναδιαίο κόστος στα 12 ευρώ/MWh) της τάξης των **180 εκατ. ευρώ το χρόνο. Αυτά είναι χρήματα που δεν υπάρχουν** και μάλιστα για έργα που εκ του νόμου και της Ευρωπαϊκής Ενωσιακής νομοθεσίας δεν έχουν καν υποχρεώσεις εξισορρόπησης. Αν μάλιστα εδώ προσθέσουμε και την επιβάρυνση από ευθύνη εξισορρόπησης που μετακυλίζει μεταβατικά στον ΕΛΑΠΕ ο ΜΜΒΑΠ για τα έργα με ΣΕΔΠ, η κατάσταση για τον Λογαριασμό καθίσταται μάλλον προβληματική και αλυσιτελώς για κάθε επένδυση στις ανανεώσιμες. **Αδυνατούμε μάλιστα να φανταστούμε τι θα συμβεί στους παραγωγούς με έργα ΣΕΔΠ όταν εκπνεύσει αρχές του 2022 ο ΜΜΒΑΠ και επωμιστούν μέσω των ΦοΣΕ το πλήρες κόστος εξισορρόπησης τους.**
6. Όλα αυτά μάλιστα ενώ γνωρίζαμε ανέκαθεν ότι οι ΑΠΕ είναι στοχαστικές και δεν υπάρχει τώρα λόγος να βάζουμε το «κάρο μπροστά από τα άλογα», θεοποιώντας μέσω των αγορών εξισορρόπησης το εισαγόμενο φυσικό αέριο που τοιουτοτρόπως νομοτελειακά θα τις εξοντώσει, υπό την επιφύλαξη ότι σε αυτές δεν θα δραστηριοποιείται κανείς άλλος πλην των κατοπινημένων συμμετεχόντων και που θα διατηρούν ισοζυγισμένο μίγμα παραγωγής-προμήθειας. Δεν υπάρχει καμία λογική οι ΑΠΕ να πληρώνουν ποινές εξισορρόπησης βάσει τιμών αποκλίσεων που είναι προκλητικά μακριά τις TEA στην Προμηρησία. **Δεν άλλαξε κάτι σε λιγότερο από 24ώρες στην αγορά ώστε να δικαιολογείται η ίδια μονάδα φυσικού αερίου να τιμολογεί το ρεύμα στην αγορά εξισορρόπησης στα 4,000 ευρώ/MWh, όταν στην Προμηρησία το προσέφερε προς 60 ευρώ/MWh.** Το διάστημα από 1/11 που κατά κόρον συνέβη αυτό, η χώρα ούτε ξέμεινε από αέριο, ούτε πόλεμο είχαμε, ούτε κάποια άλλη Θεομηνία που θεωρητικά έστω θα μπορούσε

να δικαιολογήσει κάποια από τα spikes αυτά εμφανίστηκε. Πρόκειται λοιπόν καταφανώς για κερδοσκοπία στα πλαίσια παντελώς ανώριμων και ρηχών αγορών.

7. Επιγραμματικά να αναφέρουμε πως σωρευτικά για το διάστημα από 1/11 έως 13/12/20 από τα επίσημα στοιχεία του ΑΔΜΗΕ προκύπτει πως έχουν δαπανηθεί 109 εκατ. ευρώ για 464 GWh **Ανοδικής Ενέργειας Εξισορρόπησης, δηλαδή μεσοσταθμικά έχει αυτή αποζημιωθεί προς 233 ευρώ/MWh.**
8. Σε ότι αφορά την **Καθοδική Ενέργεια Εξισορρόπησης**, για το ίδιο διάστημα έχουν δαπανηθεί 21 εκατ. ευρώ για μη έγχυση 467 GWh, δηλαδή οι πάροχοι τέτοιων υπηρεσιών (μονάδες φυσικού αερίου) πληρώθηκαν πέραν των όσων είχαν προπληρωθεί στην ΑΕΗ για την προγραμματισθείσα έγχυση τους, μεσοσταθμικά **επιπλέον 44 ευρώ/MWh ώστε να μην τελικώς παράξουν τις GWh αυτές.**
9. Συνολικά λοιπόν **σε 43 ημέρες δαπανήθηκαν στην αγορά Ενέργειας Εξισορρόπησης επιπλέον 130 εκατ. ευρώ για 3 GWh λιγότερη ενέργεια συγκριτικά με όση είχε προγραμματιστεί να παραχθεί και προπληρωθεί-εξοφληθεί στις ΑΕΗ.** Όλα τα προηγούμενα χρόνια πριν την έναρξη του Target Model, το κόστος για την εξισορρόπηση του συστήματος δεν υπερέβαινε τα 200 εκατ. ευρώ ετησίως. Αν μάλιστα στη νέα πραγματικότητα των δαπανών για Ενέργεια Εξισορρόπησης αθροίσει κανείς και τις δαπάνες για Ισχύ Εξισορρόπησης, το κόστος των 43 ημερών από 1/11 φθάνει τα 140 εκατ. ευρώ.
10. Κύριες αιτίες για την εκτόξευση του κόστους, είναι αφενός οι τιμές χιλιάδων ευρώ/MWh που καταγράφονται εκεί συστηματικά, εκμεταλλευόμενοι οι πάροχοι το νυν όριο των +/-4,240 ευρώ/MWh όπως ισχύει και αφετέρου η δυνατότητα στην αγορά Καθοδικής Ενέργειας Εξισορρόπησης να **υποβάλλουν προσφορές αρνητικών τιμών, ούτως ώστε για λιγότερη ενέργεια που στον πραγματικό χρόνο τους ζητείται να παράξουν ως προς την ΑΕΗ, να λάβουν και επιπλέον αμοιβές αντί να επιστρέψουν** μέρος ή όλο το μεταβλητό κόστος για την ενέργεια αυτή που προπληρώθηκαν στην ΑΕΗ.
11. Κατά συνέπεια και σε συνάφεια των όσων έχουμε εισηγηθεί στην από 16/12/20 επιστολή μας, δεν θα μπορούσαμε παρά να συμφωνήσουμε με την πρότασή σας, τόσο για **θέσπιση χαμηλού ορίου 100 ευρώ/MWh στις αγορές Ενέργειας Εξισορρόπησης καθώς και στην μη δυνατότητα υποβολής προσφορών με αρνητικό πρόσημο**, ούτως ώστε να αποκλειστεί η δυνατότητα των παρόχων τέτοιων υπηρεσιών στην καθοδική αγορά να λαμβάνουν παραδόξως επιπλέον αμοιβή όταν τους ζητείται να εγχύσουν λιγότερη ενέργεια ως προς αυτήν που προπληρώθηκαν στην ΑΕΗ.
12. Επειδή ωστόσο λόγω του μη συζευγμένου χαρακτήρα των αγορών αυτών οι συμμετέχοντες πάροχοι τέτοιων υπηρεσιών είναι ελάχιστοι (4-5 εταιρείες), οπότε και δεν λειτουργεί εν τοις πράγμασι ο ανταγωνισμός, είναι πιθανόν οι προσφορές και οι τιμές κλεισίματος να προσεγγίζουν συστηματικά και πάλι τα όρια, δηλαδή τα 100 ευρώ/MWh για την Αγορά Ανοδικής Ενέργειας Εξισορρόπησης και τα 0 ευρώ/MWh για την καθοδική, οπότε και πάλι το πρόσθετο κόστος ως προς την ΑΕΗ να παραμένει υψηλό. Για τον λόγο αυτό **θα επαναλάβουμε την από 16/12/20 πρότασή μας για αντικατάσταση και του αλγόριθμου υπολογισμού της τιμής από “Pay as Cleared” σε “Pay as Bid”.**
13. Με το “Pay as Bid” στην ανοδική αγορά ενέργειας εξισορρόπησης δεν θα πληρώνονται όλοι οι πάροχοι ενιαία στην προσφορά του ακριβότερου (λιγότερο ανταγωνιστικού) που χρειάστηκε να ενταχθεί, αλλά ο καθένας στην τιμή ανά βήμα που προσέφερε και που εντάχθηκε. Αντίστοιχα στην καθοδική αγορά ενέργειας εξισορρόπησης, δεν θα περιοριστούν οι επιστροφές χρημάτων στην προσφορά με το χαμηλότερο ή μηδενικό τίμημα (με βάση το νέο προτεινόμενο όριο) του λιγότερου ανταγωνιστικού που χρειάστηκε να ενταχθεί, αλλά ο καθένας που εντάχθηκε θα επιστρέψει αυτό που προτίθετο ανά βήμα που εντάχθηκε και προπληρώθηκε να επιστρέψει.
14. Με τις υπέρογκες αμοιβές που καταγράφονται στις Αγορές Εξισορρόπησης και που θα συνεχίσουν -λόγω έλλειψης ανταγωνισμού- σε χαμηλότερα μεν επίπεδα να υπάρχουν και υπό τα νέα όρια τιμών, **δεν αντιλαμβανόμαστε πως συνδυάζονται και με την ύπαρξη επιπλέον Μεταβατικού Μηχανισμού Αποζημίωσης Ευελιξίας** (ΜΜΑΕ) ο οποίος θεσμοθετήθηκε με την ΥΑ ΔΗΕ/66754/810/2020 – ΦΕΚ Β2852/13-7-20. Ενός μηχανισμού που θεσπίστηκε να ισχύει για το διάστημα μέχρι 31/3/21 και που λειτούργησε ήδη την περίοδο 15/8-31/10/20 όπου εκτός

χονδρεμπορικής αγοράς απέδωσε μέσω δημοπρασίας “Pay as Bid”, 39,000 ευρώ/MW/έτος εγκατεστημένης ευέλικτης ισχύος για συνολικό Capacity 4,500 MW τέτοιων κατανεμόμενων μονάδων. Η δεύτερη μάλιστα δημοπρασία ορίζεται στην ΥΑ πως θα διενεργηθεί το αργότερο εντός των πρώτων επτά (7) εργασίμων ημερών του μήνα, ο οποίος έπεται του μηνός κατά τον οποίο θα λάβει χώρα η εκκίνηση λειτουργίας της αγοράς εξισορρόπησης. **Μετά τα όσα συμβαίνουν στις Αγορές Εξισορρόπησης θεωρούμε αυτονόητο πως όλα τα ανωτέρω μαζί και η προοπτική ενός μόνιμου μηχανισμού αποζημίωσης ευελιξίας θα επανεξεταστούν συνολικά.**

Β. Τροποποιήσεις επί των Αγορών Ισχύος Εξισορρόπησης

1. Οι αγορές αυτές (ανοδική και καθοδική) επιβαρύνουν τους Προμηθευτές (εν τοις πράγμασι τους μη καθετοποιημένους και που δεν έχουν μονάδες αερίου για να πωλούν τέτοιες υπηρεσίες στο σύστημα), ενώ η εκκαθάριση τους είναι “Pay as Bid” και όχι “Pay as Cleared” και έχουν εν γένει σημαντικά χαμηλότερο κόστος συγκριτικά με τις Αγορές Ενέργειας Εξισορρόπησης.
2. **Συμφωνούμε με την πρότασή σας για περιορισμό των ορίων προσφορών σε αυτές από 0 έως 3,000 ευρώ/MW-ώρα σε 0 έως 50 ευρώ/MW-ώρα**
3. Με τις υπέρογκες αμοιβές που καταγράφονται στις Αγορές Εξισορρόπησης και που θα συνεχίσουν -λόγω έλλειψης ανταγωνισμού- σε χαμηλότερα μεν επίπεδα να υπάρχουν και υπό τα νέα όρια τιμών, **δεν αντιλαμβάνομαστε πως συνδυάζονται και με την ύπαρξη επιπλέον Μεταβατικού Μηχανισμού Αποζημίωσης Ευελιξίας** (ΜΜΑΕ) ο οποίος θεσμοθετήθηκε με την ΥΑ ΔΗΕ/66754/810/2020 – ΦΕΚ Β2852/13-7-20. Ενός μηχανισμού που θεσπίστηκε να ισχύει για το διάστημα μέχρι 31/3/21 και που λειτούργησε ήδη την περίοδο 15/8-31/10/20 όπου εκτός χονδρεμπορικής αγοράς απέδωσε μέσω δημοπρασίας “Pay as Bid”, 39,000 ευρώ/MW/έτος εγκατεστημένης ευέλικτης ισχύος για συνολικό Capacity 4,500 MW τέτοιων κατανεμόμενων μονάδων. Η δεύτερη μάλιστα δημοπρασία ορίζεται στην ΥΑ πως θα διενεργηθεί το αργότερο εντός των πρώτων επτά (7) εργασίμων ημερών του μήνα, ο οποίος έπεται του μηνός κατά τον οποίο θα λάβει χώρα η εκκίνηση λειτουργίας της αγοράς εξισορρόπησης. **Μετά τα όσα συμβαίνουν στις Αγορές Εξισορρόπησης θεωρούμε αυτονόητο πως όλα τα ανωτέρω μαζί και η προοπτική ενός μόνιμου μηχανισμού αποζημίωσης ευελιξίας θα επανεξεταστούν συνολικά.**

Γ. Αντιλογισμός από 1/11/20 του υπέρογκου κόστους εξισορρόπησης και επιστροφή χρημάτων σε ΕΛΑΠΕ και Προμηθευτές

1. **Αιτούμαστε τον αντιλογισμό του κόστους Ενέργειας Εξισορρόπησης αλλά και Ισχύος**, σύμφωνα με τα νέα χαμηλά όρια που θα θεσπίσετε για τις αγορές αυτές, δηλαδή τον επανυπολογισμό των αγορών αυτών από 1/11/20 με τα νέα όρια, ούτως ώστε να επιστραφεί το συντριπτικό μέρος από τα 140 εκατ. ευρώ που δαπανήθηκαν στις αγορές αυτές σε μόλις 43 ημέρες, για υπηρεσίες εξισορρόπησης που κατά τα άλλα όλα τα προηγούμενα χρόνια παρέχονταν στο σύστημα με κόστος ~200 εκατ. ευρώ/έτος. **Με τον τρόπο αυτό ο ΕΛΑΠΕ αλλά και οι Προμηθευτές (εν τοις πράγμασι οι μη καθετοποιημένοι) θα λάβουν πίσω χρήματα που εξαρχής δεν θα έπρεπε υπέρογκα να τους έχουν χρεωθεί.**
2. Υπενθυμίζουμε πως σε ανάλογη περίπτωση με την έναρξη λειτουργίας του μηχανισμού της Χρέωσης Προμηθευτή (ΠΧΕΦΕΛ) τον Οκτώβριο του 2016, η ΡΑΕ τέσσερις μήνες αργότερα, με τις αποφάσεις της υπ. αριθμ. 149 και 150/2017 από 16/2/17 καθορίζοντας χαμηλό ωριαίο πλαφόν για την ΠΧΕΦΕΛ, αντλόγισε το κόστος αναδρομικά από 1/10/16 και επεστράφησαν τα ανάλογα ποσά από τον ΕΛΑΠΕ στους Προμηθευτές. Επιπροσθέτως, με την εκπνοή του μηχανισμού της ΠΧΕΦΕΛ στο τέλος του 2018 επεστράφη και το αχρησιμοποίητο πλεόνασμα 121,4 εκατ. ευρώ του ΕΛΑΠΕ στους Προμηθευτές.

Δ. Απαλλαγή του χαρτοφυλακίου ΑΠΕ με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ του ΔΑΠΕΕΠ από υποχρεώσεις εξισορρόπησης

1. Το κόστος εξισορρόπησης για τις ΑΠΕ και τα χαρτοφυλάκια τους δεν πρέπει να συγχέεται εσφαλμένα με τις συνολικές αποκλίσεις. Ως κόστος εξισορρόπησης, εννοούμε το γινόμενο της

διαφοράς μεταξύ της εγχυθείσας ενέργειας από το υποβληθέν πρόγραμμα παραγωγής όπως διαμορφώθηκε στην Αγορά Επόμενης Ημέρας (ΑΕΗ) και τις Τοπικές Ενδοημερήσιες Αγορές (ΤΕΔ), επί την διαφορά της τιμής Αποκλίσεων (που υπολογίζεται από την Αγορά Εξισορρόπησης) από την Τιμή Εκκαθάρισης της Προημερήσιας αγοράς όπως μεσοσταθμικά διαμορφώθηκε μέσω και των ΤΕΔ. Δηλαδή η ευθύνη εξισορρόπησης δεν αφορά τον αντιλογισμό της αξίας των υπερδηλώσεων ή υποδηλώσεων των προγραμμάτων παραγωγής στην Προημερήσια αγορά, αλλά μόνο στην διαφορά της αξία τους λόγω της διαφοράς της Τιμής Αποκλίσεων από την ΤΕΑ.

2. Με δεδομένο πως εκ του ν. 4414 στα πλαίσια και της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας τα έργα με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ δεν φέρουν υποχρεώσεις εξισορρόπησης, αιτούμαστε αλυσιτελώς την απαλλαγή και του χαρτοφυλακίου τους που διαχειρίζεται ο ΔΑΠΕΕΠ από υποχρεώσεις εξισορρόπησης όπως αυτές τώρα υπεισέρχονται στις Αποκλίσεις, ούτως ώστε να μην υπάρχει αδικώς και παραδόξως τέτοια επιβάρυνση του ΕΛΑΠΕ.
3. Από την ρύθμιση αυτή δεν προκαλείται οικονομική ανισορροπία για το σύστημα, αφού εξ' ορισμού το κόστος των Αγορών Ενέργειας Εξισορρόπησης δεν ισούται με το άθροισμα των Αποκλίσεων που χρεώνονται στο σκέλος των ευθυνών εξισορρόπησης των οντοτήτων με υποχρεώσεις εξισορρόπησης.
4. Για το χαρτοφυλάκιο έργων με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ αυτό, ο ΔΑΠΕΕΠ και ο ΕΛΑΠΕ θα συνεχίσουν κανονικά να καταβάλλουν/εισπράττουν τον αντιλογισμό των υπερδηλώσεων/υποδηλώσεων της παραγωγής στους στην ΑΕΗ μέσω των Αποκλίσεων.
5. Αν η πρόταση μας αυτή δεν γίνει αποδεκτή, τότε για το χαρτοφυλάκιο ΑΠΕ με ΣΠΗΕ-ΣΕΣΤ που διαχειρίζεται ο ΔΑΠΕΕΠ αλλά και για τις μονάδες και χαρτοφυλάκια ΑΠΕ με ΣΕΔΠ που λειτουργούν προσωρινά με το καθεστώς του Μεταβατικού Μηχανισμού Βέλτιστης Ακρίβειας Πρόβλεψης (ΜΜΒΑΠ) κατά μονάς ή σε άλλους ΦοΣΕ σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4414/2016, το σκέλος αποκλίσεων τους που οφείλεται στην ευθύνη εξισορρόπησης να μην επιβαρύνει τον ΕΛΑΠΕ, τουλάχιστον έως ότου οι ΤΕΔ αποκτήσουν επαρκή ρευστότητα ή/και συζευχθούν και οι αγορές εξισορρόπησης με άλλων γειτονικών χωρών ή/και αναπτυχθούν επαρκείς υποδομές αποθήκευσης και διαχείρισης της ζήτησης σύμφωνα και με το ΕΣΕΚ.
6. Δεν είναι δηλαδή δυνατόν να συνεχιστεί η σημερινή κατάσταση, όπου ο ΕΛΑΠΕ θα κινδυνεύσει να καταρρεύσει υπό τον παραλογισμό του υπέρογκου κόστους εξισορρόπησης που τροφοδοτείται στις τιμές αποκλίσεων εκ των παντελώς ανώριμων αυτών αγορών. Πολλώ δεν μάλλον όταν τα έργα με ΣΠΗΕ-ΣΕΣΤ δεν έχουν καν υποχρεώσεις εξισορρόπησης.

Ε. Θέσπιση ορίων ανοχής TOLRES στις Αποκλίσεις πριν την χρέωση κόστους εξισορρόπησης σε ΑΠΕ

1. Στην Απόφαση ΡΑΕ 944/2018, παρ. ΙΑ, για κάθε περίοδο κατανομής, για τις μονάδες ΑΠΕ με υποχρεώσεις συμμετοχής στον ΗΕΠ, τα χαρτοφυλάκια ΑΠΕ τους, αλλά και το χαρτοφυλάκιο ΑΠΕ του ΔΑΠΕΕΠ με ΣΠΗΕ-ΣΕΣΤ, οριζόταν ένα όριο TOLRES. Σύμφωνα με την Απόφαση, αυτό «είναι το όριο ανοχής, σε MWh, που χρησιμοποιείται στον προσδιορισμό των Αποκλίσεων Παραγωγής-Ζήτησης Μονάδας ή Χαρτοφυλακίου Μονάδων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, ανά Περίοδο Κατανομής t , και εξαρτάται από την τεχνολογία tech και το επίπεδο εγκατεστημένης ισχύος P_{inst} της Μονάδας ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που συμμετέχει απευθείας στην αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας ή του Χαρτοφυλακίου Μονάδων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ αντίστοιχα». Εφόσον λοιπόν η απόκλιση σε MWh της εγχυθείσας παραγωγής μιας οντότητας από το δηλωθέν πρόγραμμα της ήταν εντός του εύρους +/- TOLRES, τότε η απόκλιση λαμβανόταν μηδενική.
2. Εισηγούμαστε λοιπόν όπως υιοθετηθεί μια τέτοια πρόβλεψη και υπό το Target Model και τούτο όχι για να αποφύγουν οι ΑΠΕ και τα χαρτοφυλάκια τους εκτός ΜΜΒΑΠ στις αποκλίσεις το σκέλος του αντιλογισμού στην αξία της ΤΕΑ των υπερδηλώσεων/υποδηλώσεων των προγραμμάτων παραγωγής τους ως προς την πραγματική έγχυση τους, αλλά για να μην υπολογίζεται για την παραμικρή κάθε φορά απόκλιση που θα βρίσκεται εντός του εύρους +/-TOLRES επιπρόσθετο κόστος τιμολογούμενο στην Τιμή Αποκλίσεων, η οποία παρά τον υπό διαβούλευση περιορισμό των ορίων θα ανέρχεται συχνά και πάλι σε σημαντικά υψηλότερα επίπεδα ανά MWh από την ΤΕΑ.

3. Δηλαδή αιτούμαστε να καταβάλλεται κανονικά ως Α' Σκέλος ο αντιλογισμός της υπερδήλωσης/υποδήλωσης που αφορά στο γινόμενο:

(Εγχυθείσα Ενέργεια – Πρόγραμμα Παραγωγής) x TEA

ώστε οι οντότητες αυτές να συνεχίσουν να πληρώνονται επί των πραγματικών MWh που έγχυσαν στο σημείο σύνδεσης, αλλά να αποφεύγεται για αποκλίσεις εντός του ορίου +/-TOLRES το πρόσθετο Β' Σκέλος κόστους (ποινή λόγω ευθύνης εξισορρόπησης) που προκαλεί το γινόμενο:

(Εγχυθείσα Ενέργεια – Πρόγραμμα Παραγωγής) x (Τιμή Αποκλίσεων – TEA)

Εξυπακούεται πως το μέγεθος TOLRES (προτείνουμε να καταστεί ποσοστιαίο) που θα καθορίζεται με απόφαση της ΡΑΕ χωριστά ανά τεχνολογία tech και το επίπεδο εγκατεστημένης ισχύος P_{inst} της Μονάδας ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που συμμετέχει απευθείας στην αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας ή του Χαρτοφυλακίου Μονάδων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ αντίστοιχα, θα οριστεί έτσι ώστε να μην προκύπτουν και πάλι υπέρογκα κόστη ευθύνης εξισορρόπησης για τις εν θέματι οντότητες και που δεν μπορούν να τα αντέξουν.

4. Υπό την επιφύλαξη λοιπόν της μη ολοσχερούς απαλλαγής του χαρτοφυλακίου ΑΠΕ με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ του ΔΑΠΕΕΠ από ευθύνη εξισορρόπησης όπως ανωτέρω αιτούμαστε και που εκ του νόμου τα έργα αυτά δεν φέρουν υποχρεώσεις εξισορρόπησης, η ρύθμιση μέσω των ορίων +/-TOLRES θα μπορούσε να λειτουργήσει εναλλακτικά ώστε να περιοριστεί δραστικά το Β' Σκέλος των Αποκλίσεων που τροφοδοτείται από το κόστος εξισορρόπησης μέσω της διαφοράς της Τιμής Αποκλίσεων από την TEA.

ΣΤ. Κατάργηση των εγγυήσεων που καταβάλλει ο ΔΑΠΕΕΠ στην Αγορά Εξισορρόπησης για το χαρτοφυλάκιο έργων με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ

1. Όπως γνωρίζετε ο ΔΑΠΕΕΠ μέσω του χαρτοφυλακίου έργων ΑΠΕ με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ που διαχειρίζεται και εκπροσωπεί στην χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, λειτουργεί διαχρονικά ως καθαρός τροφοδότης του συστήματος σε ηλεκτρισμό. Για την ενέργεια μάλιστα αυτή, ο ΔΑΠΕΕΠ και αλυσιτελώς ο ΕΛΑΠΕ και οι παραγωγοί ΑΠΕ βιώνουν από τον Οκτώβριο του 2011 και μετά συστηματικές υπερημερίες στις αποπληρωμές τους.
2. Οι υπερημερίες αυτές δεν έχουν να κάνουν μόνο με το κατά καιρούς λογιστικό έλλειμα του ΕΛΑΠΕ ένεκα κυρίως του φαινομένου του Merit Order Effect (δηλαδή της μείωσης των χονδρεμπορικών τιμών του ρεύματος που προκαλούν οι ΑΠΕ), αλλά με την εκάστοτε ανακολουθία της Προμήθειας στην απόδοση πόρων, ιδίως του ΕΤΜΕΑΡ, που οφείλουν στον ΕΛΑΠΕ και που έτσι του δημιουργούν ταμιακό έλλειμμα. Για την αποτροπή των καθυστερήσεων απόδοσης του ΕΤΜΕΑΡ, που αποτελεί κόστος ρεύματος σύμφωνα και με την Απόφαση 3366/2015 της Ολομέλειας του ΣΤΕ, ουδέποτε θεσπίστηκε μέχρι σήμερα αποτελεσματικός μηχανισμός εγγυήσεων που να διασφαλίζει την προσήκουσα και ισόποση απόδοση του, όπως λ.χ. ισχύει για τα εντός
3. Δυστυχώς με τους παραγωγούς ΑΠΕ απλήρωτους σήμερα ακόμα και για μέρος της παραγωγής του περασμένου Αυγούστου, ο ΔΑΠΕΕΠ και αλυσιτελώς ο ΕΛΑΠΕ υποχρεώνονται στην καταβολή όχι μόνο του εξοντωτικού και παράλογου κόστους εξισορρόπησης αλλά και επιπλέον δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ για την παροχή εγγυήσεων υπέρ του ΑΔΜΗΕ για την διασφάλιση και κάθε μελλοντικής τέτοιας υπερκερδοφορίας των μονάδων φυσικού αερίου που παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές στις αγορές εξισορρόπησης. Εν προκειμένω ο υφιστάμενος μηχανισμός εγγυήσεων οδηγεί τον ΕΛΑΠΕ στο να παρέχει στον ΑΔΜΗΕ για την εβδομαδιαία χρέωση του για εξισορρόπηση, εγγύηση 12 εβδομάδων στο διπλάσιο της αξίας της εβδομαδιαίας εκκαθάρισης πλέον περιθωρίου 20%. Σε συνέχεια λοιπόν και της αναίτιας εκτόξευσης του κόστους που καταγράφηκε στις αγορές εξισορρόπησης ιδίως την εβδομάδα 30/6-6/12, όπου το κόστος τους ανήλθε στο 80% του κόστους της ΑΕΗ ενώ σε όγκο η καθαρή πρόσθετη ενέργεια ήταν μόλις στο 2,4% της και οι αποκλίσεις του ΕΛΑΠΕ κατά το Β' Σκέλος τους που αφορά κόστος από ευθύνη εξισορρόπησης στα ~70 ευρώ/MWh, παρακρατούνται από τον ΕΛΑΠΕ ζωτικά κονδύλια σε παράλογο ύψος και που θα χρειαστούν 12 εβδομάδες για να αποκλιμακωθούν και εφόσον δεν παρατηρηθεί εκ νέου κερδοσκοπία στις εν λόγω αγορές.

4. **Υπό την επιφύλαξη λοιπόν της μη ολοσχερούς απαλλαγής του χαρτοφυλακίου ΑΠΕ με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ του ΔΑΠΕΕΠ από ευθύνη εξισορρόπησης και που εκ του νόμου τα έργα αυτά δεν φέρουν υποχρεώσεις εξισορρόπησης, εισηγούμαστε όπως ο ΔΑΠΕΕΠ για το χαρτοφυλάκιο αυτό απαλλαγεί ολοσχερώς από την υποχρέωση καταβολής εγγυήσεων προς τον ΑΔΜΗΕ για τις αγορές εξισορρόπησης.** Ο ΔΑΠΕΕΠ μέσω των έργων αυτών όπως προελέχθη, είναι καθαρός τροφοδότης του συστήματος με ηλεκτρική ενέργεια, ενώ το ύψος των ροών του ΕΛΑΠΕ που εκ του νόμου διαχειρίζεται είναι τέτοιο που από μόνο του διασφαλίζει πως ο ΑΔΜΗΕ ως αντισυμβαλλόμενος του δεν νοείται να ζημιωθεί από αυτόν. Τουναντίον ο ΔΑΠΕΕΠ, για όλα τα χρόνια μέχρι να έρθει στα χέρια του η ευθύνη είσπραξης του ΕΤΜΕΑΡ απευθείας από την Προμήθεια και να μην μεσολαβεί ο ΑΔΜΗΕ, υπέστη ανείπωτη ταλαιπωρία και υπερημερίες στους πόρους που δικαιούταν και του παρακρατούνταν.

Ζ. Πρόταση για εβδομαδιαία δημοσίευση και μοναδιαίας ευθύνης εξισορρόπησης που επιβαρύνει τον ΕΛΑΠΕ

1. Όπως προαναφέρθηκε το κόστος εξισορρόπησης για τις ΑΠΕ που υφίσταται ο ΕΛΑΠΕ δεν πρέπει να συγγέεται εσφαλμένα με τις συνολικές αποκλίσεις. Το κόστος εξισορρόπησης αφορά μόνο στο γινόμενο της διαφοράς μεταξύ της εγχυθείσας ενέργειας από το υποβληθέν πρόγραμμα παραγωγής όπως διαμορφώθηκε στην Αγορά Επόμενης Ημέρας (ΑΕΗ) και τις Τοπικές Ενδοημερήσιες Αγορές (ΤΕΔ), επί την διαφορά της τιμής Αποκλίσεων (που υπολογίζεται από την Αγορά Εξισορρόπησης) από την Τιμή Εκκαθάρισης της Προημερήσιας αγοράς όπως μεσοσταθμικά διαμορφώθηκε μέσω και των ΤΕΔ.
2. Αυτό λοιπόν το κόστος που αφορά στην ευθύνη εξισορρόπησης του χαρτοφυλακίου ΑΠΕ με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ που διαχειρίζεται ο ΔΑΠΕΕΠ και που κατά τα άλλα τα έργα αυτά βάσει του νόμου δεν φέρουν υποχρεώσεις εξισορρόπησης, επιβαρύνει παραδόξως τον ΕΛΑΠΕ. Το κόστος αυτό εκκαθαρίζεται από τον ΑΔΜΗΕ ανά εβδομάδα. Διαιρούμενο με την καθαρή ποσότητα ενέργειας που διοχέτευσε από το χαρτοφυλάκιο έργων αυτό ο ΔΑΠΕΕΠ στην αγορά, **είναι εξαιρετικά χρήσιμο το προκύπτον μοναδιαίο κόστος εξισορρόπησης ανά MWh για τον ΕΛΑΠΕ να δημοσιεύεται ανά εβδομάδα στην ιστοσελίδα του ΔΑΠΕΕΠ.**
3. **Υπό την επιφύλαξη λοιπόν της μη ολοσχερούς απαλλαγής του χαρτοφυλακίου ΑΠΕ με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ του ΔΑΠΕΕΠ από ευθύνη εξισορρόπησης και που εκ του νόμου τα έργα αυτά δεν φέρουν υποχρεώσεις εξισορρόπησης, εισηγούμαστε όπως ο ΔΑΠΕΕΠ δημοσιεύει στο εξής κάθε εβδομάδα στην ιστοσελίδα του το μοναδιαίο κόστος σε ευρώ/MWh που χρεώνεται ο ΕΛΑΠΕ για την εξισορρόπηση του χαρτοφυλακίου ΑΠΕ με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ που διαχειρίζεται.** Τοιουτοτρόπως θα υπάρχει αφενός αντικειμενικός δείκτης της ευστοχίας των προβλέψεων για το χαρτοφυλάκιο ανά εβδομάδα, αφετέρου η δυνατότητα από τον καθένα να αντιληφθεί αν ο ΕΛΑΠΕ βαίνει οικονομικά βιώσιμος σχετικά με το κόστος αυτό, αλλά και τι μπορεί επιπλέον να προσδοκά ένας παραγωγός ΑΠΕ με ΣΕΔΠ εκτός ΔΑΠΕΕΠ ότι περίπου θα πληρώνει για εξισορρόπηση όταν εκπνεύσει ο ΜΜΒΑΠ.
4. Ας υπογραμμίσουμε πως σύμφωνα με τους υπολογισμούς μας, το μεσοσταθμικό μέχρι σήμερα κόστος για ευθύνη εξισορρόπησης που υφίσταται ο ΔΑΠΕΕΠ (και που στην ανάλυση μας το ονομάσαμε Β' Σκέλος Αποκλίσεων) για το χαρτοφυλάκιο ΑΠΕ με ΣΠΗΕ και ΣΕΣΤ που εκπροσωπεί για το διάστημα από 1/11-13/12/20, είναι ~12 ευρώ/MWh. **Δηλαδή για ένα έργο με ΣΕΔΠ και ΤΑ λ.χ. στα 50 ευρώ/MWh το κόστος εξισορρόπησης είναι στο απαγορευτικό επίπεδο του 24% χωρίς σε αυτό να περιλαμβάνεται η αμοιβή του φορέα εκπροσώπησης.**

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνηση ή πληροφορία.

Για τον ΣΠΕΦ, με εκτίμηση

Δρ. Στέλιος Λουμάκης - Πρόεδρος
Γιώργος Σαμαράς – Γεν. Γραμματέας